

Fakülteden Haberler

Gelenekten Geleceğe Mülkiye^(*)

Metin ÖZUĞURLU^(**)

Yukarıdaki başlığın sonuna kocaman bir soru işareti mi konmalıydı? Buna "evet" diyeceklerin Mülkiye camiası içindeki sayısı ne yazık ki az değil. Karamsarlığın kaynaklarına gelince; dünyanın, memleketin ve üniversite sisteminin genel gidişinden, Fakültemizin fiziki koşullarına kadar uzanan oldukça geniş bir listesinin söz konusu olduğunu biliyoruz. Burada ise sadece "gelen gideni aratır" sözünde ifadesini bulan ve cemiyet içi sohbetlere bolca malzeme olan bir konuyu ele almak istiyoruz. Konu şu soruyla ilgili: Entelektüel ve akademik kişilikleri ile Mülkiyeyi Mülkiye yapan kıymetlerin ardından gelen genç kadro, Mülkiye geleneğini geleceğe taşıyabilecek mi? Hemen belirtelim ki, bu yazı taraflıdır; Fakülte öğretim elemanı kadrosuna çoğunlukla 1990'lı yıllarda katılmış "gençlerden" biri tarafından ve "genç" bakış açısıyla kaleme alınmıştır.

Her öğretim yılının sonunda Dekanlık bir kapanış toplantısı düzenler; son birkaç yıldır, bu toplantılarda karmaşık duygulara gark oluyoruz. Bir yanda bizim kuşaktan arkadaşlar doçentlik cübbesi giyiyor, diğer yanda bizler için birer mit olan değerli hocalarımız emeklilik beratlarını alıyor. Her iki töreni de alkışlıyoruz; ilkinde sevinç, ikincisine hüznün katıyoruz.

Şurası çok açık ki, 12 Eylül 1980 askeri darbesinin önce Türkiye'ye sonra Mülkiye'ye indirdiği darbelerin olumsuz etkilerini hem Türkiye hem

^(*) Bu yazının ilk taslağı Dr. Metin Özüğurlu tarafından kaleme alındı. Daha sonra, SBF içinde katkı ve eleştiriye açıldı Yazı hakkında, irili ufaklı değişiklik önerileri geldi. Gelen öneriler ışığında kolektif bir ürün niteliği kazanan bu yazıya nihai biçimini Özüğurlu verdi.

^(**) Dr., SBF, ÇEEİ Bölümü.

de Mülkiye zamana yayılmış bir biçimde yaşıyor. Biz gençler 1402'lik hocalarımızın bir bölümünün 1990'ların başlarında tekrar Fakülteye dönmesi ile büyük bir sevinç yaşadık; önce hoca-öğrenci, sonra meslektaş statüsünde aynı akademik aurayı paylaşmanın mutluluğunu tattık. Ama yetmedi. 1402'lik hocalarımız birer-ikişer emekli olmaya başladıklarında anladık ki, hocalarımızla bizim aramızdaki bir kuşak kayıp; o günlerin tasfiyesi, bugünlerin genç profesör kadrosunun oluşumunu da etkilemiştir.

Genç akademisyen kadrosu hakkındaki karamsarlığı besleyen kimi değerlendirmeleri biliyoruz. Bunlardan ilki, akademisyenlik mesleğinin değersizleşmesi ve toplumsal statüsünün aşınmasıyla ilgilidir. Araştırma görevlisi maaşlarındaki büyük aşınma sonucu mesleğin cazibesini kaybettiği, en iyi öğrencilerin akademi dışındaki yüksek ücretli mesleklere yöneldiği söylenmektedir. Daha da kötüsünü söyleyelim; bir zamanların "güçlü asistanlık" kurumu YÖK düzeni altında üniversite sisteminden tasfiye edilmiş ve mesleğin fideliği olan bu kurum, burslu öğrencilik statüsüne indirgenmiştir. Dolayısıyla sözü edilen gözlemlerde belli bir haklılık payı olduğuna şüphe yoktur. Lakin, buradan kalkarak yapılan mantıksal çıkarımda kimi sorunların olduğu da bir gerçektir. Yukarıdaki gözlemden, vasatların akademiye yöneldikleri şeklinde bir çıkarsama yapılmakta, fakat bu koşullarda akademiye yönelmenin ancak belli bir idealizm gerektirdiği ise hiç hesaba katılmamaktadır. Akademisyenlik bir yaşam tarzı ise, bu yaşam, biraz da bilgi aşkıyla yanan bir idealistliği gerekli kılmaz mı?

Genç kadrolara yönelik güvensizliğin bir nedeni de bunların "içerden beslenme" yoluyla mesleğe girmiş olmaları ile ilgilidir. 5-10 yıldır ODTÜ, Boğaziçi, İTÜ ve Hacettepe gibi "seçkin" üniversitelerin başlattığı bir uygulama ile, akademik kadro ihtiyacının yurtdışı doktoralılardan karşılanması yoluna gidilmiş, kendi araştırma görevlileriyle ilişkileri öğrencilik bittiğinde kesilmiştir. Ankara Üniversitesinde de bu kervana katılmıştır. Fakültemiz ise belli düzeylerde bir istisna teşkil etmektedir. SBF, bir yandan, yurt dışı doktora programlarına genç araştırma görevlilerini sistemli bir biçimde göndermekte, diğer yandan da "içerden beslenmeyi" sürdürmektedir. "İçerden beslenme" eleştirisini, akademideki bir tür "ithal ikamecilik" eleştirisi şeklinde değerlendirmek mümkündür. Dış dünyaya kapalı bir bilim pazarında uzun dönem maliyeti yüksek ve kalitesi düşük akademisyenlerin yetiştirileceği söylenmektedir. Bilişim teknolojisinin günümüzde eriştiği seviye gereği, bir genç araştırma görevlisinin kapılarını dış dünyaya kapatmak mümkün müdür? Bu eleştiri, zamanı geçmiş bir eleştiridir. Fakültemiz biraz da kendiliğinden bir biçimde makul bir yol tutmuş gibidir. Akademi bir

yanıyla da gelenek demekse, bu geleneği sorgulayarak geliştirecek ve taşıyacak olanlar, hiç kuşku yok ki, kurumların genç kadrolarıdır.

Mülkiye hocası olmak; insanlığa ve toplumuna duyarlı bir entelektüel, alanına katkı yapan ve birikimini öğrencilerle paylaşan bir akademisyen ve kurumunu gözeten bir idareci olmak demekse, Fakültenin genç akademisyen kadrosu bugün bu sorumlulukla karşı karşıyadır. Görüldüğü gibi, sırat köprüsü, metafizik ininden çıkmış ve bugünümüze yerleşmiş gibidir. Bir dönemin parlak akademik kurumları iken, önemi itibarıyla değersizleşip, bilimsel etkinliği itibarıyla sıradanlaşan Fakültelerle aynı kaderi paylaşma olasılığı, Fakültenin genç kadrolarının üzerinde tartıştıkları ve düşünce ürettikleri bir olasılıktır.

Umutlu olmak için nedenlerimiz var mı? Her şeyden önce yukarıdaki olasılığı yüksek sesle dile getirmek suretiyle yaptığımız iş ve bulunduğumuz kurum hakkında çok boyutlu bir kolektif düşünme etkinliği sergileme gayreti içindeyiz, ki bu umudun gerekli koşuludur. Sadece "laf" ürettiğimiz düşünülmesin. Fakültemiz, son 8 yıldır, bilimsel üretimin harman olduğu bir iç etkileşim ortamına kavuşmuştur. Bunu gençler, kendi inisiyatifleri ile yarattıkları, ki bu noktada sayın dekanın teşvikkar tutumunu anmadan geçmek olmaz, iki araçla gerçekleştirmiştir. Bunlar ilki, 1994-95 öğretim yılında başlanan **Asistan Toplantılarıdır**. Bugüne kadar 105 sunuşun gerçekleştirildiği bu etkinlik, artık kurumsallaşmıştır. Mülkiye'de gençlerin nelerle ilgilendiklerini merak edenler, Ek-1'deki toplam listeyi inceleyebilir. İkinci önemli araç ise, 7 yılını doldurmuş olan ve 58. sayıya ulaşan **Tartışma Metinleri** (Discussion Papers) dizisidir. Bu dizinin tam listesini de EK-2'de inceleyebilirsiniz.

Bu tür etkinlikler akademinin son derece olağan bir parçasıdır; bunların olması değil, olmaması haber değeri taşır. Ne var ki, başka bir çok şey gibi, yazılı-sözlü akademik etkileşim kanallarına fakülte düzeyinde sahip olmak da, ülkemizde maalesef bir ayrıcalıktır. Bu ayrıcalığın SBF'deki inşa, işleyiş ve işlevleri üzerinde de durmak gerekir. Öncelikle her iki etkinlik de, genç kadroların gönüllülük esasına dayanan bir marifetidir. Asistan toplantılarının organizasyonu işi, her yıl seçimle belirlenen iki-üç kişilik bir heyet tarafından üstlenilir; bu mesainin, fakülte bünyesindeki kimi komisyon üyelikleri gibi, yükselmelere katkı yapan puan türü bir karşılığı bulunmaz. Bulunması da beklenmez. Beklenti son derece nettir; akademik bir etkileşim ortamı yaratmak ve bu ortam içinde akademik topluluğun -yasal olmasa bile- meşru bir üyesi olarak gerekli sosyalizasyon ve kültürlenmeyi

yaşamak. Mülkiyenin genç kadroları, çay ve simit eşliğinde –ki bunlar ritüel halini aldı- sunum yapmasını, soru sormasını ve tartışmasını kendi yarattıkları bu kolektif etkinlik içinde öğrenmişlerdir.

Bütün bunlar, yazı başlığının sonuna konulan soru işaretini silmeye yetmeyebilir. Kaldı ki, bu bilgilendirme yazısı da kafalardaki soru işaretini silmek maksadıyla kaleme alınmadı. Bu yazı şunu göstermeyi amaçladı: Mülkiyenin genç akademik kadrosu, olumsuz koşulların sonuçlarını edilgen bir biçimde kabullenmeyi reddetmektedir.